

Received: 23 December 2021

Revised: 6 June 2022

Accepted: 21 August 2023

การบูรณาการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิค คอลลาจและการประยุกต์ด้วยเทคนิคดิจิทัล

THE INTERGRATION OF COLLAGE TECHNIQUE AND DIGITAL APPLICATION FOR CREATIVE INTERIOR DESIGN

กฤตยภรณ์ ศิรินพงส์^{1*}
Kitayaporn Sirinupong^{1*}

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคคอลลาจและการประยุกต์ด้วยเทคนิคดิจิทัล ในรายวิชาปฏิบัติทัศนียภาพสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นสร้างสรรค์ทัศนียภาพ ผ่านการทดลองและร่วมปฏิบัติการวาดทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิควาดลายเส้น (Drawing) เทคนิคตัดทอนแสดงระนาบ (Distortion) เทคนิคสีน้ำ (Watercolor) เทคนิคคอลลาจ (Collage) และเทคนิคดิจิทัล (Digital) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนียภาพสร้างสรรค์ ซึ่งผลการศึกษาทดลองพบว่า ได้ทราบข้อแตกต่างและนำมาสู่ข้อจำกัดในการสร้างงานแต่ละเทคนิค ได้แก่ การสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิควาดลายเส้น เทคนิคตัดทอนระนาบ และเทคนิคสีน้ำ จำเป็นต้องใช้ทักษะฝีมือ แต่การสร้างทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคคอลลาจได้ก้าวข้ามผ่านเรื่องทักษะฝีมือ มีข้อเด่น คือ เน้นแสดงความคิดสร้างสรรค์ การฝึกจัดวางองค์ประกอบของรูปภาพที่นำมาใช้ทับซ้อนจนเกิดรูปทรงและคู่สี ซึ่งเทคนิคคอลลาจช่วยในการแก้ปัญหาแก่นักเรียนที่ไม่ถนัดทักษะฝีมือมากนัก อีกทั้งช่วยลดระยะเวลาทำงานน้อยลง ทำให้บรรยากาศการเรียนสนุกสนานขึ้น ผู้เรียนได้สุนทรียภาพ ผ่อนคลาย ฝึกสมาธิได้เป็นอย่างดี แต่ข้อจำกัดของเทคนิคคอลลาจ คือ เมื่อใช้ภาพที่เป็นสำเนาจริงรูป ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบนั้นได้ ทำให้น้ำหนักของภาพ

¹ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

¹ Prasarnmit Demonstration School (Secondary), Srinakharinwirot University

* Corresponding author e-mail: kitayapornsiri@gmail.com

การจัดกระจาย และการนำเทคนิคคอลลาจมาประยุกต์ใช้กับเทคนิคดิจิทัลสามารถทำให้ทัศนียภาพที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคคอลลาจมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันที่สามารถปรับแต่งรูปภาพ ปรับเปลี่ยนค่าสีแสงเงาได้ตามต้องการ ได้แก่ โปรแกรม Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Program Procreate, Adobe InDesign เป็นต้น

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน; การบูรณาการ; เทคนิคคอลลาจ; เทคนิคดิจิทัล

Abstract

This research article aimed to study the integration of collage techniques and digital techniques for creative interior design in the creative perspective practical subject in higher education. The study aimed to develop teaching and learning activities for the Creative Scenery course using experiment methods and practices of drawing landscapes for interior decoration, including drawing, distortion, watercolor, collage, and digital. The study revealed differences and limitations in each technique, including creating landscapes for interior decoration using line drawing techniques, watercolor, and plane distortion, which required specialized skills. However, creating landscapes for interior decoration using collage techniques was about something other than the required skills. The technique demonstrated an outstanding outcome, which promoted creative thinking and the practice of arranging the composition of an image using overlap techniques to form shapes and complementary colors. The collage technique helped solve the problems of students who needed to improve their skills. It also reduced the time required to make pieces as well as making a good learning environment where students can experience aesthetic beauty, relax, and practice meditation. The limitation of the collage technique was that when using ready-made images, the raw materials could not be changed, causing the weight of the image to become scattered. Also, integrating collage techniques with digital techniques can make the scenery created with collage techniques more realistic. Nowadays, applications and computer software such as Adobe Photoshop, Adobe Procreate, and Adobe InDesign have been applied to adjust the color and shadow of pictures.

Keywords: Creative Interior Design; Integration; Collage technique; Digital technique

1. ความนำ

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ทักษะภาพสร้างสรรค์ มีหลักการเขียนแบบทัศนียภาพเบื้องต้น ซึ่งการเขียนทัศนียภาพ (Perspective) เป็นการเขียนภาพให้เกิดเป็นภาพ 3 มิติ โดยการเขียนภาพเป็นทีนิยมอย่างมากในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (คริสต์ศตวรรษที่ 12-18) ศิลปินในยุคนี้นิยมเขียนภาพทัศนียภาพลงบนฝาผนัง เพราะช่วยให้ภาพวาดดูสมจริง มีระยะใกล้-ไกลและมีชีวิตชีวาเหมือนธรรมชาติมากที่สุด ส่งผลให้วิชานี้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนศิลปะ เพราะเป็นการใช้ทักษะมือพื้นฐานแรกเริ่มที่ทำให้เข้าใจหลักการเขียนมุมมองภาพวาด 3 มิติ ประกอบด้วยเส้นต่าง ๆ ที่เป็นจุดสำคัญ คือ เส้นระดับสายตา (Horizontal line) เส้นที่มองเห็นได้จากระดับสายตาเลื่อนขึ้นลงได้ตามความต้องการ ซึ่งถ้าเลื่อนเส้นสูงจะได้ภาพลักษณะมองจากที่สูง (Bird's eye view) ถ้าเส้นสูงจากพื้นเท่าระดับสายตาคนจะทำให้ภาพเป็นมุมมองปกติ (Normal's eye view) แต่ถ้าเลื่อนต่ำกว่าเส้นระดับพื้นภาพที่มองจะมีลักษณะเป็นภาพวัตถุใหญ่ มุมมองแบบเสยขึ้น ซึ่งจุดสำคัญต่อมา คือ จุดรวมสายตา (Vanishing point) คือ จุดที่เส้นต่าง ๆ ลากผ่านอาจจะอยู่ในระดับเดียวกับสายตาล่างหรือบนเส้นระดับสายตา ขึ้นอยู่กับมุมมองภาพที่อยากนำเสนอ แต่เนื้อหาการเรียนที่ค่อนข้างมีรายละเอียดเมื่อถึงเวลาเขียนทัศนียภาพที่ถูกต้องทั้งในเรื่องของสัดส่วน ระยะขนาดขององค์ประกอบภาพส่วนย่อยอื่น ๆ เช่น ผนัง ประตู ขนาดโต๊ะ เก้าอี้ ซึ่งนักเรียนต้องใช้ทักษะการระบายสี แสดงพื้นผิว แสงเงาตกกระทบ ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อและท้อถอยไปก่อนภาพจะเสร็จสมบูรณ์

ผู้ศึกษาจึงเกิดแนวคิดที่ต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยเปลี่ยนจากการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อเขียนภาพระบายสีพู่กัน เป็นรูปแบบใช้กาวยาปะกระดาษ บูรณาการการเรียนรู้สร้างงานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคคอลลาจที่มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขทริยภาพ สร้างงานสนุกสนานมากยิ่งขึ้นจากการฝึกทักษะงานมือ และเพื่อเปลี่ยนบริบทรูปแบบการเรียนให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

รูปแบบเทคนิคคอลลาจ มาจากคำกริยาภาษาฝรั่งเศส *Coller* ซึ่งมีความหมายว่า “to glue” คอลลาจเป็นงานศิลปะที่ทำโดยการติดสิ่งต่าง ๆ เข้ากับพื้นผิว คล้ายกับเดคูพาจ (Decoupage) ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติของฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 17 ในการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ด้วยรูปภาพ ภาพตัดปะเป็นสื่อผสมรูปแบบหนึ่ง คอลลาจ กลายเป็นรูปแบบศิลปะในช่วงคิวบิสต์สังเคราะห์ของปิกัสโซและบราค ช่วงเวลานี้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2455 ถึง พ.ศ. 2457 งานคอลลาจนั้นมีความเป็นศิลปะน้อยกว่างานวาดและงานปั้น แต่เป็นวิธีการทางศิลปะที่สร้างบทบาทในฐานะวิธีการใหม่ของวงการศิลปะในศตวรรษที่ 20 จุดเริ่มต้นของงานคอลลาจ คือ การที่ พาโบล ปิกัสโซ (Pablo Picasso) และจอร์จ บราค (Georges Braque) ได้เปลี่ยนรากฐานโลกของภาพวาดอย่างสิ้นเชิงด้วยการทำภาพแบบคิวบิสม์ (Cubism) โดยเริ่มมีการใช้วัสดุอื่นนอกจากสีมาใช้ในงาน เช่น กระดาษปรี๊ฟ ภาพพิมพ์ ตัวหนังสือ แสตมป์ เศษผ้าหรือแม้แต่กระดาษที่ถูกทาสีลงไปแล้วมาปะติดลงบนชิ้นงานอีกที และงานคอลลาจนี้เองที่ทำให้เกิดมุมมองแบบสามมิติ จากความแบนราบสองมิติเดิมของผ้าใบ และได้เปลี่ยนแปลงการวาดภาพแบบเดิม ๆ ที่มีมาหลายร้อยปีของตะวันตก

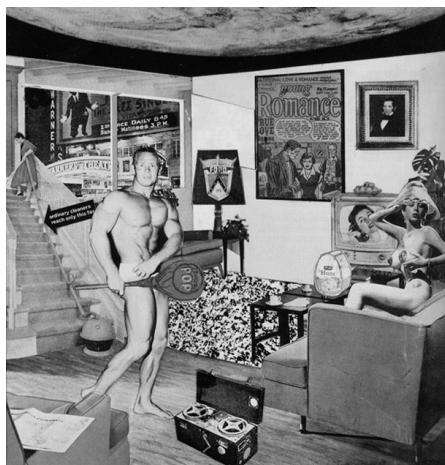

ภาพที่ 1 ศิลปะเทคนิคคอลลาจ แบบคิวบิสม์ (Cubism) ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20
ชื่อภาพ “Les Femmes d'Alger” ผลงานของศิลปิน Pablo Picasso (Wolfe, n.d.)

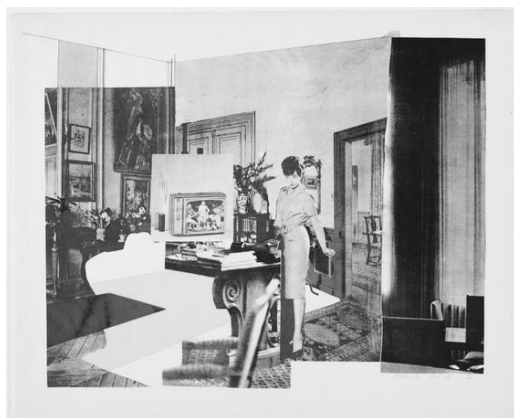
โดยในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง งานคอลลาจได้สร้างชื่อให้กับ ริชาร์ด แฮมิลตัน (Richard Hamilton) ผู้บุกเบิกศิลปะแนวป๊อปอาร์ต (Pop art) ซึ่งศิลปะ Pop art เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ช่วงทศวรรษ 1950 และแพร่ขยายมายังอเมริกาและประเทศรอบข้างไปทั่วโลก โดยได้รับอิทธิพลความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวในชีวิตประจำวัน ศิลปินในยุคนี้จึงหยิบเอาเรื่องราว ข้าวของเครื่องใช้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โฆษณานั่ง แนวดนตรีร็อกแอนด์โรล ดีไซน์ของยวดยานพาหนะ หนังสือการ์ตูนฯ มานำเสนออย่างตรงไปตรงมา ผลงานศิลปะได้กระตุ้นถึงผู้คนในสังคม ที่แสดงผ่านแนวความคิดศิลปินที่สอซัดสองใจ อยากจะต่อต้านในวัฒนธรรมสมัยนิยมที่แพร่เข้ามาแต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีเป็นหนทางก้าวสู่โลกอนาคตโดยใน ค.ศ. 1952 กลุ่มศิลปินอิสระ เริ่มถกหัวข้อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัสดุเก็บตกเหลือใช้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (Mugan, 2021, para. 1-3) ทั้งนี้ศิลปะแบบป๊อปอาร์ตแสดงให้เห็นว่างานศิลปะที่ศิลปินเลือกถ่ายทอดออกมาก็เปรียบเป็นสินค้าที่แสดงออกมารวดเร็วขึ้นหนึ่งไม่ต่างกับข้าวของเครื่องใช้ที่อยู่ในระบบอุตสาหกรรม และสามารถซื้อขายบริโภคทั่ว ๆ ไป เช่นที่ ริชาร์ด แฮมิลตัน ได้นิยามถึงแนวคิดป๊อปอาร์ตไว้ว่า “ป๊อปอาร์ต คือ ความนิยมอันฉาบฉวยชั่วคราว ความไร้ค่า ราคาถูก ความซ้ำซาก ล้นเกิน เหลือเฟื้อของระบบอุตสาหกรรม ความอ่อนเยาว์ หลีกแหลม ความเซ็กซี่ พลิกแพลง ความเปล่งประกาย และเงินทอง” (ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2561, ย่อหน้า 2)

ผลงานศิลปะป๊อปอาร์ตผลงานชิ้นแรก ๆ ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคเป็นผลงานภาพปะติด ที่เรียกว่า “คอลลาจ” โดยริชาร์ด แฮมิลตัน คือ ศิลปินและสถาปนิกหนึ่งในวัฒนธรรมช่วงนั้น ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากในการนำรูปแบบมุมมองทัศนียภาพภายในประกอบใช้เทคนิครูปแบบภาพปะติด ที่มีชื่อว่า

“Just What Was it That Made Yesterday’s Homes So Different, So Appealing?” ค.ศ. 1956 เป็นภาพปะติดปะต่อขึ้นจากโฆษณาต่าง ๆ หลากหลาย เสียดสี สังกมบริโกคนิยม ใช้ภาพร่างกายเปลือย ที่ดูสมบูรณ์แข็งแรงดงามของชายหญิงมาตัดต่อกัน ทั้งร่องรอยของความไม่เป็นธรรมชาติ ใช้การปะติดให้ภาพมองเป็นทัศนียภาพภายในตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในครัวเรือนที่ทันสมัย ที่ตัดมาจากภาพโฆษณาในนิตยสารต่าง ๆ นำมาประติติจัดวางองค์ประกอบแบบขัดแย้ง ไม่คำนึงถึงหลักความเป็นจริงของมุมมองภาพ แต่ตั้งใจสร้างงานศิลปะให้ผู้ดูรู้สึกขัดแย้ง (ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2561, ย่อหน้า 8)

ภาพที่ 2 ผลงานชื่อ Just What Was it That Made Yesterday’s Homes So Different, So Appealing? เทคนิคคอลลาจ โดย Richard Hamilton ใน ค.ศ. 1956
(Young, 2021)

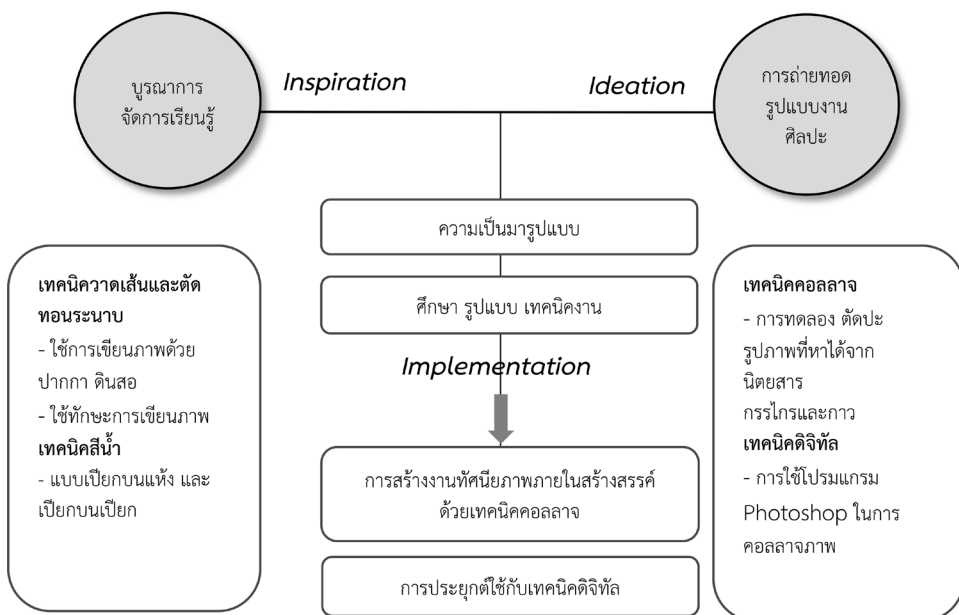
ภาพที่ 3 ผลงานชื่อ Interior โดย Richard Hamilton ใน ค.ศ. 1964-1965
(National Galleries Scotland, 2022)

ในการสร้างงานทัศนียภาพผ่านรูปแบบเทคนิคดิจิทัลมีวิวัฒนาการมากในปัจจุบันและมีความสะดวกต่อการใช้งาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านการสร้างทัศนียภาพ 3 มิติ เช่น นักปั้นโมเดล สถาปนิก อินทีเรียดีไซน์ นักออกแบบกราฟิก ซึ่งสามารถวาดมุมมองทัศนียภาพของห้องอย่างง่ายด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถทำได้สวยงามเหมือนภาพถ่ายจริง เพราะสามารถเลือกใช้เครื่องมือเขียนแบบโครงแปลน เรมิตวัสดุพื้นผิว การตกแต่ง รูปร่างเฟอร์นิเจอร์ สีสน แสงไฟได้เหมือนจริง โดยสามารถปรับแก้ภาพจนกว่าจะได้ภาพทัศนียภาพที่พอใจ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการบูรณาการการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่ต้องประยุกต์ใช้จนเกิดความเคยชินเพราะช่วยให้การทำงานรวดเร็ว เสมือนจริง และได้ประสิทธิภาพของชิ้นงาน

2. เป้าหมายของการค้นคว้า

เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเทคนิคคอลลาจ และการประยุกต์ด้วยเทคนิคดิจิทัลที่มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์

3. กรอบแนวคิดเป้าหมายของการค้นคว้า

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดเป้าหมายของการค้นคว้า

(กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2564)

จากภาพที่ 4 แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคคอลลาจและประยุกต์ใช้กับเทคนิคดิจิทัล โดยเริ่มต้นจากการศึกษา ค้นคว้าและทดลองรูปแบบ เทคนิคต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา ทัศนียภาพสร้างสรรค์ และบูรณาการเรียนรู้การเขียนทัศนียภาพในชั้นเรียน จากนั้นจึงนำเทคนิคที่ผ่านการสังเคราะห์มาทดลองใช้ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยรูปแบบใหม่ ๆ

4. ขั้นตอนและกระบวนการศึกษาค้นคว้าทดลอง

- 4.1 ผู้ศึกษาสำรวจสภาพปัญหาจากการจัดการเรียนการสอน
- 4.2 ค้นคว้าและทดลองนำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในมาใช้สอนและวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย
- 4.3 พบว่าเทคนิคคอลลาจเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน
- 4.4 นำเทคนิคคอลลาจมาสร้างสรรค์งานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน

5. การศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน

ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าทดลองสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในรูปแบบต่าง ๆ โดยวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนในชั้นเรียนที่ผลิตชิ้นงานด้วยตัวเอง ได้ข้อสรุปดังนี้ การสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคการวาดเส้นปากกาหรือดินสอ เป็นการแสดงทักษะฝีมือลายเส้นเฉพาะตัวเส้นสามารถแยกน้ำหนักกระยะความใกล้ไกลของวัตถุเพอร์เนเจอร์ได้เป็นอย่างดี ส่วนเทคนิคการตัดทอนรายละเอียดแสดงระนาบก็ยังคงสามารถแยกทิศทางของเงาวัตถุได้เช่นกัน แต่ไม่สามารถแสดงระยะวัตถุที่ใกล้ไกลที่ชัดเจนได้ดีเท่ากับเทคนิคลายเส้น

ภาพที่ 5 สร้างสรรค์ทัศนียภาพในโดยเทคนิคงานลายเส้น

(กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2564)

ภาพที่ 6 สร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในโดยเทคนิคตัดทอนรายละเอียดแสดงระนาบ
(กฤตยภรณ์ ศิริบุพผะ, ประเทศไทย, 2564)

เมื่อเปรียบเทียบเทคนิคลายเส้นและเทคนิคตัดทอนรายละเอียดแสดงระนาบกับเทคนิคสีน้ำ เทคนิคสีน้ำจะถ่ายทอดรายละเอียดบรรยากาศความสมจริงได้สมบูรณ์มากกว่าเพราะสามารถแยกแยะ น้ำหนัก พื้นผิววัตถุได้เป็นอย่างดี ทำให้ชิ้นงานเกิดสุนทรียภาพมากกว่างานลายเส้น ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น เพราะสีให้ความรู้สึกและอารมณ์มากกว่าเส้น

ภาพที่ 7 การสร้างสรรค์ทัศนียภาพตกแต่งภายในด้วยเทคนิคสีน้ำ
(กฤตยภรณ์ ศิริบุพผะ, ประเทศไทย, 2564)

ส่วนการสร้างสรรค์ทัศนียภาพภายในด้วยเทคนิคคอลลาจ เป็นการใช้สร้างสรรค์จากนิตยสารที่เหลือใช้มาเลือกรูป ตัดปะติดกาว เพื่อนำมาจัดวางองค์ประกอบ ผ่านการจินตนาเสนอออกมาอย่างสร้างสรรค์ โดยก้าวข้ามผ่านการใช้ทักษะการวาดเส้นลงสีในรูปแบบสร้างงานทัศนียภาพทั่วไป แต่ข้อจำกัดในการใช้เทคนิคคอลลาจ คือ เมื่อใช้ภาพที่เป็นสำเร็จรูปไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบนั้นได้ ทำให้น้ำหนักของภาพกระจาย แต่การนำเทคนิคคอลลาจมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบการเรียนในห้องเรียน ช่วยลดระยะเวลาทำชิ้นงานน้อยลง ทำให้บรรยากาศการเรียนสนุกสนานมากขึ้น ผู้เรียนได้สุนทรียภาพ ผ่อนคลาย ฝึกสมาธิได้เป็นอย่างดี เป็นการทำชิ้นงานไม่ซับซ้อน และตรงไปตรงมา เสริมสร้างจินตนาการและมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นหลัก

ภาพที่ 8 ภาพผลงานผู้เรียน การสร้างสรรค์ทัศนียภาพการตกแต่งภายในโดยเทคนิคคอลลาจ
(กฤตยภรณ์ ศิริบุษงค์, ประเทศไทย, 2564)

ส่วนการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในโดยเทคนิคคอลลาจประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคดิจิทัล ผู้ศึกษาเลือกใช้โปรแกรมโฟโต้ชอป (Photoshop program) เป็นโปรแกรมที่มีความสามารถในการแก้ไขตกแต่งภาพ ตัดต่อภาพได้เป็นอย่างดีจากกล่องเครื่องมือ (Toolbox) เป็นส่วนที่ใช้เก็บเครื่องมือพื้นฐานในการทำงาน โดยเครื่องมือมีรูปแบบการใช้งานที่แตกต่างกันออกไป เช่น 1) เครื่องมือแก้ไข (Selection tool) สามารถเลือกพื้นที่บนรูปภาพตามความต้องการ 2) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการตัดภาพ แบ่งภาพเป็นส่วนย่อย ๆ (Crop tool) 3) กลุ่มเครื่องมือสำหรับการรีทัชภาพ ใช้แก้ไขจุดบกพร่องขนาดของภาพ และ 4) กลุ่มเครื่องมือสำหรับระบายสีวาดภาพ (Brush tool) เปรียบเสมือนการใช้พู่กันหลาย ๆ หัวที่ระบายแตกต่างกันออกไป ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้สามารถ แก้ไขภาพ เลือกภาพส่วนที่ต้องการมาดัดแปลง ปรับแต่ง ตัดแปะ กำหนดสี ลดเพิ่มความสว่าง ความอิ่มตัวของสี หรือแม้กระทั่งคัดลอกสีจากอีกภาพที่ต้องการมายังอีกภาพโดยเพียงลากเมาส์ในจุดที่นั้น

ซึ่งการศึกษาทดลองเทคนิคดิจิทัลในการสร้างงานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในโดยทดลองออกมา 2 แบบ โดยแบบที่ 1 คอลลาจภาพออกมาในรูปแบบสร้างสรรค์ และแบบที่ 2 คอลลาจออกมาให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ข้อดีของเทคนิคดิจิทัล คือ สามารถเลือกภาพหรือวัตถุใดที่จะนำมาคอลลาจได้อย่างไม่มีขีดจำกัด สามารถปรับขนาดความกว้างความยาวของภาพได้ สามารถปรับค่าสี ความสว่าง น้ำหนักระยะของแสงเงาได้ตามความต้องการของศิลปิน โดยศิลปินแก้ไขแต่งเติมปรับเปลี่ยนชิ้นงานได้ตลอดเวลา

ภาพที่ 9 ภาพทดลองการสร้างสรรค์ทัศนียภาพการตกแต่งภายในโดยเทคนิคดิจิทัล
(กฤตยภรณ์ ศิรินพวงศ์, ประเทศไทย, 2564)

ภาพที่ 10 ภาพทดลองการสร้างสรรค์ทัศนียภาพการตกแต่งภายในโดยเทคนิคดิจิทัล
(กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2564)

ตารางที่ 1 ผลทดลองเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน
(กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2563)

เกณฑ์	เทคนิค ลายเส้น	เทคนิคตัดทอน ด้วยระนาบ	เทคนิคสีน้ำ	เทคนิคคอลลาจ	เทคนิคดิจิทัล
ความคิดสร้างสรรค์	✓		✓	✓	✓
ใช้ทักษะฝีมือ	✓	✓	✓		
ความสมจริง				✓	✓
ความประณีต	✓		✓		
น้ำหนักแสงเงา	✓	✓	✓		✓
ความรวดเร็ว		✓		✓	✓
ความยุ่งยากแก้ไข ชิ้นงาน	✓	✓	✓	✓	

จากตารางที่ 1 การสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในโดยใช้เทคนิคลายเส้น เทคนิคตัดทอนระนาบ และเทคนิคสีน้ำ ให้เกณฑ์การสังเกตทักษะมือที่สร้างสรรค์ผลงาน แต่ความรวดเร็วในการทำงานขึ้นอยู่กับความประณีต ส่วนเทคนิคคอลลาจโดดเด่นมากในเชิงความคิดสร้างสรรค์ แต่ขาดน้ำหนักแสงเงาของภาพ แต่เทคนิคดิจิทัลเข้ามาช่วยให้การสร้างสรรค์ทัศนียภาพสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเพราะโปรแกรมมีเครื่องมือที่สามารถปรับแต่งเปลี่ยนแปลง แก้ไข สร้างแสงเงา เลือกรูปภาพได้ตามความต้องการ

ตารางที่ 2 แสดงรูปแบบรายละเอียดเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน (กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2563)

การสร้าง ทัศนียภาพ สร้างสรรค์	เทคนิคลายเส้น	เทคนิคตัดทอน ด้วยระนาบ	เทคนิคสีน้ำ	เทคนิคคอลลาจ	เทคนิคดิจิทัล
รูปแบบ	ใช้ทักษะการเขียน ลายเส้นวาดเส้น ทัศนียภาพ แสงเงา แสดงระยะใกล้ไกล	ตัดทอน รายละเอียดเพื่อ แสดงวัตถุแบบ เรียบง่าย	ใช้ทักษะการลงสี	ตัดแปะกระดาษ นิตยสาร วัสดุ ลงบนชิ้นงาน	ภาพต้นแบบ ขึ้นโครงสร้าง ทัศนียภาพแล้ว สแกนแต่งตัดต่อ ภาพใน Photoshop
อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ปฏิบัติงาน	ดินสอ ยางลบ ปากกาตัดเส้น กระดาษ ไม้บรรทัด	ดินสอ ยางลบ ปากกาตัดเส้น กระดาษ ไม้บรรทัด	ดินสอ ยางลบ ปากกาตัดเส้น กระดาษ ไม้บรรทัด สีน้ำ	ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษนิตยสาร กาว	อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เมาส์ปากกา
ขั้นตอนการทำงาน	ใช้ดินสอร่าง โครงร่าง ทัศนียภาพ ใช้ปากกา หลาย ๆ เบอร์ วาดลายเส้น ลงน้ำหนักวัตถุ แสงเงา ใส่ระยะ จนเป็นลายเส้น สมบูรณ์	ใช้ดินสอร่าง โครงร่างทัศนียภาพ วาดตัดทอนวัตถุ ลงสี ปากกาหัวทึบ บริเวณที่เป็นเงา	ใช้ดินสอร่าง โครงร่างทัศนียภาพ ใช้ดินสอใส่ รายละเอียดภาพ ระบายด้วยสีน้ำ ใช้สีน้ำในการทำ เงาตกกระทบ พื้นผิววัสดุ จนภาพรวม บรรยากาศ	ใช้ดินสอร่าง โครงร่างทัศนียภาพ แล้วเลือกรูปภาพ นิตยสารมาตัดแปะ ทากาวติดลงบน กระดาษ	ใช้โปรแกรม Photoshop ในการตัดต่อ รูปภาพปรับค่าสี ความสว่างเงา ให้สมบูรณ์

ตารางที่ 2 แสดงรูปแบบรายละเอียดเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายใน (กฤตยภรณ์ ศิริบุษย์, ประเทศไทย, 2563) (ต่อ)

การสร้าง ทัศนียภาพ สร้างสรรค์	เทคนิคลายเส้น	เทคนิคตัดทอน ด้วยระนาบ	เทคนิคสีน้ำ	เทคนิคคอลลาจ	เทคนิคดิจิทัล
การตอบสนอง รูปแบบการเรียนรู้	ใช้ความพยายาม และเวลาในการ ถ่ายทอด รายละเอียดระยะ ของภาพ แสง และเงา	การทำงานรวดเร็ว	ได้ฝึกทักษะสีน้ำ	การทำงานสนุก ยิ่งขึ้น แต่มี ข้อจำกัดจาก การหารูปภาพ	มีเครื่องมือในการ ใช้ได้หลากหลาย ปรับค่าสี ความสว่างได้ตาม ความต้องการ

จากตารางที่ 2 รูปแบบรายละเอียดการสร้างงานทัศนียภาพสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคลายเส้น เทคนิคตัดทอนด้วยระนาบ เทคนิคสีน้ำ เทคนิคคอลลาจและเทคนิคดิจิทัล ซึ่งแสดงรูปแบบ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และทดลองการตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้แต่ละเทคนิค

6. บทสรุป

ในรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะโรงเรียนในประเทศไทยโดยส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนโดยใช้อุปกรณ์เครื่องมือวาดไม่กี่ชิ้นสำหรับสร้างผลงานเพื่อฝึกฝนทักษะการวาดภาพอย่างประณีตถ่ายทอดรายละเอียดสวยงามมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ความคิดสร้างสรรค์ซึ่งแตกต่างกับโรงเรียนสอนศิลปะในต่างประเทศ เช่น โรงเรียนสอนศิลปะเซ็นทรัลแซ็งมาร์ติน (Central St Martin) ที่ทั่วโลกยอมรับซึ่งมุ่งเน้นไปที่ความคิดสร้างสรรค์ผู้เรียนเป็นหลัก โดยการสนับสนุนหาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้เพื่อฉีกกรอบการเรียนแบบเดิม ซึ่งจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered learning) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ผ่านสื่อและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ผู้ศึกษาเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ตามความสนใจของตัวเอง ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไม่ควรหยุดที่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ต้องหาทิศทางเทคนิคการทำงานที่หลากหลายเพื่อตอบสนองเด็กทุกกลุ่ม

ผู้ศึกษาจึงทดลองหาแนวทางฝึกปฏิบัติสร้างงานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในด้วยเทคนิคต่าง ๆ พบว่า เทคนิคคอลลาจมีความเหมาะสม เพราะต้องการมุ่งเน้นให้เกิดรูปแบบเทคนิคการสร้างงานทัศนียภาพที่นอกเหนือจากการวาดภาพขีดเขียนระบายสี เป็นการเลือกภาพจากนิตยสารแล้วตัดออกมาแปะจัดวางลงบนกระดาษที่สามารถนำไปต่อยอดสร้างสรรค์งานด้วยเทคนิคดิจิทัล หรือประยุกต์ใช้ในสาขาอื่น ๆ ได้ อีกทั้งยังได้ความสุนทรีย์ภาพ ความสนุกจากการทำงานมือ ฝึกจัดวางองค์ประกอบภาพในขั้นต้นที่ไม่ต้องคำนึงถึงทักษะการวาดมือ การพักสายตาจากการฝึกเขียนทัศนียภาพจุดเส้นที่ซับซ้อน เทคนิคคอลลาจก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่น่าสนใจ ซึ่งตอบสนองนักเรียนกลุ่มที่ไม่ถนัดทักษะงานมือมากนักแต่ก็ยังสร้างงานทัศนียภาพออกมาในเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งทัศนียภาพที่วาดเมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิคอื่น ๆ เช่น เทคนิคลายเส้นและเทคนิคสีน้ำเป็นการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดีแต่มีข้อจำกัดคือไม่สามารถสร้างลวดลายพื้นผิวได้เสมือนจริง แต่เทคนิคคอลลาจก้าวข้ามผ่านทักษะการใช้ลายเส้นระบายสีน้ำอย่างสิ้นเชิงและเน้นไปที่ความคิดสร้างสรรค์เป็นหลัก ทัศนียภาพเทคนิคคอลลาจที่ผู้เรียนทดลองทำให้ความรู้สึกเดียวกับผลงานศิลปิน ริชาร์ด ฮามิลตัน ที่ศิลปินเลือกนำเสนอสร้างสรรค์อย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องคำนึงถึงหลักความเป็นจริงของงานทัศนียภาพมากนัก และเทคนิคดิจิทัลช่วยให้งานคอลลาจมีมิติมากขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศ ใส่แสงเงาระยะใกล้ไกลสามารถปรับแต่ง จัดวางองค์ประกอบ ยืดขยายขนาดภาพได้ตามความต้องการของผู้ทำงาน ใช้เวลารวดเร็ว ทั้งยังสามารถประยุกต์ชิ้นงานศิลปะอื่น ๆ ได้

จากการทดลองเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนียภาพสร้างสรรค์ต่างมีข้อดีข้อเสียที่แตกต่างกันออกไป ทุกเทคนิคล้วนให้ความรู้สึกสุนทรีย์ภาพเฉพาะตัวงาน ผู้เรียนไม่สามารถละทิ้งเทคนิคแบบใดแบบหนึ่งได้ เพราะเป็นการฝึกฝนทักษะฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ ในอนาคตผู้เรียนน่าจะออกแบบรวมถึงตัวผู้สอนอาจจะต้องตื่นตัว หาเทคนิคใหม่ ๆ มาทดลองสร้างองค์ความรู้ในงานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในสร้างสรรค์มารูปแบบใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะศึกษาทดลองในโอกาสต่อไป อีกไม่กี่ปีเราจะได้สัมผัสโลกเมตาเวิร์ส (Metaverse) คือ สภาพแวดล้อมของโลกเสมือนจริง เป็นพื้นที่ดิจิทัลที่ถูกสร้างขึ้นให้เหมือนจริง มีการนำเทคโนโลยีมาผสานกับโลกแห่งความเป็นจริง โลกใหม่ที่พูดถึงจะกลายเป็นเรื่องใกล้ตัวเรา ด้วยสภาวะโรคระบาดที่ทุกคนต้องทำงานหรือเรียนออนไลน์อยู่บ้านตลอดเวลา แวดวงการศึกษาจะถูกปรับเปลี่ยนไป รูปแบบการเรียนการสอนจะมีรูปแบบวิธีการสร้างงานทัศนียภาพเพื่อการตกแต่งภายในใหม่ ๆ เช่น การใช้โปรแกรมรูปแบบ Virtual reality (เสมือนจริง) การใช้แว่นตา Oculus สวมครอบศีรษะผู้เรียน สามารถเห็นผลงานออกแบบของตัวเองเสมือนได้เข้าไปใช้งานจริง การนำปากกาสามมิติมาสร้างงานทัศนียภาพรูปแบบสามมิติที่สามารถถ่ายทอดขนาดเสมือนจริง

7. รายการอ้างอิง

- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2561). *Pop art ทลายกรอบขนชั้นด้วยศิลปะประชานิยม (ตอนแรก)*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2564 จาก <https://themomentum.co/pop-art-1/>
- Mugan, C. (2021, January 25). *Richard Hamilton: The pioneer of British pop art*. Retrieved December 10, 2021, from <https://artuk.org/discover/stories/richard-hamilton-the-pioneer-of-british-pop-art>
- National Galleries Scotland. (2022). *Richard Hamilton: Interior*. Retrieved June 1, 2022, from <https://www.nationalgalleries.org/art-and-artists/16072>
- Wolfe, S. (n.d.). *Stories of iconic artworks: Pablo Picasso's Les Femmes d'Alger (O.J.)*. Retrieved December 10, 2021, from <https://magazine.artland.com/les-femmes-d-alger-analysis-picasso-painting/>
- Young, A. (2021, December 6). *Richard Hamilton, Just what is it that makes today's homes so different, so appealing?*. Retrieved December 10, 2021, from <https://smarthistory.org/richard-hamilton-just-what-is-it/>